

Ecologisch nader onderzoek; Huismus, Gierzwaluw & Vleermuizen

Steenstraat, Rapenstraat en Koorstraat te Boxmeer

**Ecologisch nader onderzoek;
Huismus, Gierzwaluw & Vleermuizen**

Steenstraat, Rapenstraat en Koorstraat te Boxmeer

Opdrachtgever

De Witte Oss B.V.
Mevrouw I. Benjert
Postbus 27
5340 AA OSS

Adviesbureau

Geofoxx
Jules Verneweg 21-15
Postbus 2205
5001 CE TILBURG
013 - 458 21 61

Status

Definitief

Datum

4 oktober 2022

Projectnummer

20220413/NVER

Documentkenmerk

20220413_a2RAP

Auteur:

N. Vermeer Msc.

Paraaf:

Vrijgave:

L. de Vetten Msc.

Paraaf:

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
	1.1 Kwaliteitsborging	1
2	Resultaten vooronderzoek	2
	2.1 Locatiebeschrijving	2
	2.2 Voorgaand ecologisch onderzoek	3
3	Naderonderzoek huismus	4
	3.1 Soortinformatie	4
	3.2 Onderzoeksmethode	5
	3.3 Resultaten	5
4	Naderonderzoek Gierzwaluw	7
	4.1 Soortinformatie	7
	4.2 Onderzoeksmethode	7
	4.3 Resultaten	8
5	Naderonderzoek vleermuis	9
	5.1 Soortinformatie vleermuizen	9
	5.2 Onderzoeksmethode	10
	5.3 Resultaten	11
6	Omgevingscheck en overige soorten	13
	6.1 Omgevingscheck	13
	6.2 Overige soorten	13
7	Interpretatie	14
	7.1 Huismussen	14
	7.2 Gierzwaluwen	14
	7.3 Vleermuizen	14
8	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	15

Bijlagen

1	Wettelijk kader
2	Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

1 Inleiding

In opdracht van De Witte Oss B.V. heeft Geofoxx, als onafhankelijk adviesbureau¹, diverse locatiebezoeken uitgevoerd voor het ecologische nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuisverblijfsplaatsen, huismus en gierzwaluw nesten. De locatie betreft de Steenstraat 80, 82, 84, Koorstraat 69, Hoogkoorpassage 12 en de tussenliggende parkeerplaats te Boxmeer.

De aanleiding voor het uitvoeren van dit ecologische nader onderzoek zijn de resultaten van de reeds uitgevoerde quickscan flora en fauna (*Rapportage quickscan Wet natuurbescherming Steenstraat, Rapenstraat en Koorstraat (ong.) te Boxmeer, Econsultancy, 21 maart 2022, rapportnummer: 17758.003*).

Het doel van het nader onderzoek is:

1. Het vaststellen van de aanwezigheid van verblijfplaatsen en functie van het gebied voor huismussen;
2. Het vaststellen van de aanwezigheid van verblijfplaatsen en functie van het gebied voor gierzwaluwen;
3. Het vaststellen van de aanwezigheid van verblijfplaatsen en functie van het gebied voor vleermuizen;
4. Een effectbeoordeling uit te voeren van de voorgenomen werkzaamheden op de soorten genoemd onder '1', '2' en '3'.

Aan de orde komen: het vooronderzoek (literatuurstudie), de veldinspectie, de interpretatie van de verzamelde gegevens en de conclusies en aanbevelingen.

De resultaten van dit nader onderzoek worden in dit rapport gepresenteerd. In de navolgende hoofdstukken 2, 3, 4 en 5 worden de resultaten van het vooronderzoek en het nader onderzoek besproken. In hoofdstuk 6 de omgeving check en de overige waarnemingen van de locatiebezoeken opgenomen. In hoofdstuk 7 zijn de resultaten geïnterpreteerd en in hoofdstuk 8 zijn een samenvatting en aanbevelingen opgenomen voor het vervolg.

Het wettelijk kader en de verbodsbepalingen zijn opgenomen in bijlagen 1 en 2.

1.1 Kwaliteitsborging

Geofoxx is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de werkzaamheden zijn uitgevoerd volgens hun gedragscode. De personen die de werkzaamheden hebben uitgevoerd en/of verwerkt, zijn allen door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden.

De werkzaamheden omvatten een bureaustudie waarbij de ligging van natuurgebieden te opzichte van de locatie is beoordeeld. Tevens is de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om de actuele verspreidingsgegevens van beschermde soorten te verkrijgen.

¹ De opdrachtgever en terreineigenaar zijn geen zuster- of moederbedrijf en komen niet uit de eigen organisatie zodat de onafhankelijkheid van het onderzoek is gewaarborgd.

2 Resultaten vooronderzoek

2.1 Locatiebeschrijving

De locatie ligt in het dorpscentrum van Boxmeer in de provincie Noord-Brabant. De locatie bestaat uit meerdere kadastrale percelen die bekend staan als: gemeente Boxmeer, sectie D, en nummers: 3372, 4133, 5496, 6237, 6920, 7089, 7090, en een deel van 7508. De oppervlakte van de onderzoekslocatie bedraagt circa 4.000 m². De onderzoekslocatie betreft een bebouwd terrein met een parkeerplaats en winkelpanden.

De situering van de onderzoekslocatie is weergegeven in afbeelding 2.1.

Afbeelding 2.1: Luchtfoto met onderzoekslocatie in blauw omlijnd (bron: geodata.nationaalgeoregister).

Gebiedsbescherming

De ligging van de projectlocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland staat in tabel 2.1 weergegeven. In de uitgevoerde quickscan is bepaald of de geplande herontwikkeling mogelijk een negatief effect heeft op de natuurwaarden en kenmerken van de beschermde gebieden. Het wordt niet verwacht dat de geplande ontwikkeling een negatief effect heeft op de omliggende gebieden.

Tabel 2.1: Afstand studiegebied tot beschermde gebieden.

Beschermd gebied	Afstand
Natura 2000-gebied de maasduinen	3,3 km
Nederlands Natuurnetwerk	800 m

2.2 Voorgaand ecologisch onderzoek

Quickscan flora en fauna

Op 18 februari 2022 is door Econsultancy B.V. op deze locatie een quickscan flora en fauna uitgevoerd (*Rapportage quickscan Wet natuurbescherming Steenstraat/Rapenstraat/Koorstraat (ong.) te Boxmeer, Econsultancy, 21 maart 2022, rapportnummer: 17758.003*). Tijdens de quickscan kon de aanwezigheid van verblijfsplaatsen voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen in het gebouw niet uitgesloten worden. Daarnaast is naar voren gekomen dat een boomholte inspectie noodzakelijk is. Verblijfplaatsen van andere beschermde dier- en plantensoorten zijn in de quickscan uitgesloten.

Boomholte inspectie

Op 21 april 2022 is door Geofoxx B.V op deze locatie een inspectie geweest van de boomholtes die in de bomen zitten die op het plangebied staan. De holtes in de bomen op de aangegeven locatie zijn niet geschikt voor boombewonende vleermuizen, ook zijn er geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een jaarrond beschermd vogelnest.

Het voorkomen van andere beschermde soorten zijn middels de quickscan en de boomholte inspectie uitgesloten. De zorgplicht blijft wel van toepassing (zie tevens hoofdstuk 8).

3 Nader onderzoek huismus

3.1 Soortinformatie

Populatie landelijk

Rond 2020 bestond de broedpopulatie van huismussen uit 600.000 tot 1.000.000 individuen in Nederland (bron: SOVON.nl). De soort staat op de rode lijst als 'gevoelig' aangeduid (rode lijst vogels, MLNV). Dit is voornamelijk vanwege het verdwijnen van groen in woonwijken, waardoor de voedselbeschikbaarheid afneemt. Daarnaast zorgen veranderingen in de bouw ervoor dat de nestgelegenheid afneemt. Nesten van huismus zijn jaar rond beschermd volgens de Wet natuurbescherming. Er zijn verschillende categorieën jaar rond beschermde nesten. De huismus valt onder categorie 1: 'Nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en nestplaats'.

Habitat en ecologie

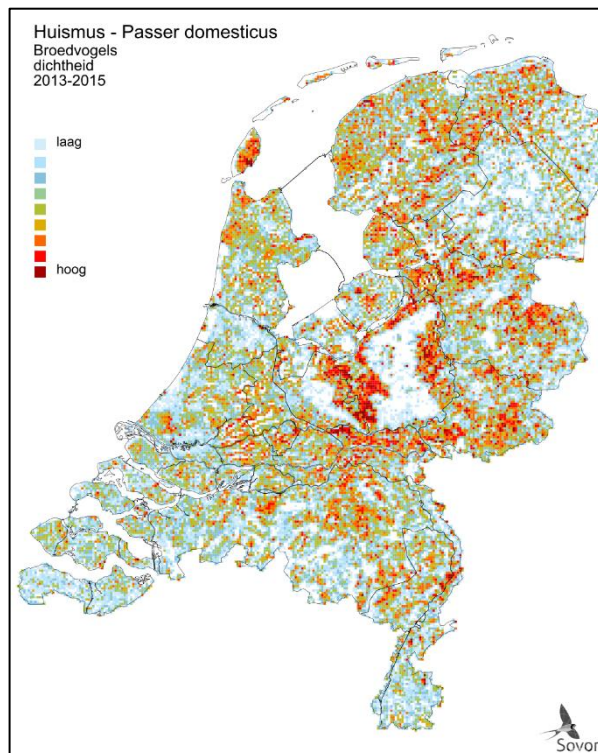
Het habitat van de huismus bestaat uit een rommelige menselijke omgeving met struikgewas, schuren, gemorst graan en zo verder. Dit komt het meest voor in dorpen en oudere buitenwijken met rommelige tuinen.

De huismus voedt zich met zaden, granen, insecten, brood, bessen, pinda's en vetbollen. Ze zijn sterk afhankelijk van de mens en wat deze hem biedt. Het zijn sociale dieren en bijna alle activiteiten worden in groepsverband uitgevoerd.

Huismussen zijn echte standvogels en bevinden zich meestal niet verder dan enkele honderden meters van de broedplaats. In tegenstelling tot veel andere vogels zijn huismussen niet rond zonsopkomst actief aan het zingen. Juist rond 1 a 2 uur na zonsopkomst begint de zangactiviteit. Wat tegen het eind van de ochtend weer afneemt.

De broedtijd is doorgaans van april tot en met augustus, maar afhankelijk van de weersomstandigheden kan er in maart ook al gebroed worden. De nestbouw start in maart en tijdens het broedseizoen wordt er continu aan het nest gebouwd. Het nest wordt ook als slaapplek gebruikt. De broedperiode duurt gemiddeld 13 dagen en na nog eens 14 a 16 dagen vliegen de jongen uit. Na het uitvliegen worden de jongen nog ongeveer 2 weken door hun ouders gevoed. Op huismussen wordt door diverse roofvogels gejaagd. Hierdoor is het voor de huismussen populatie van belang om meerdere succesvolle broedsels per jaar te hebben. Tijdens strenge koude periodes wordt het nest ook in de winter gebruikt om te overnachten.

Op basis hiervan is de gevoeligste periode de broedtijd van maart tot en met september. Een minder gevoelige periode is september tot en met november. De andere gevoelige

Afbeelding 3.1: De broedpopulatie verspreiding van de huismus tussen 2013 en 2015

3.2 Onderzoeksmethode

Het veldonderzoek is uitgevoerd conform het huismussen protocol en omvat twee bezoeken in de periode april – juni (kennisdocument huismus, BIJ12; soortinventarisatie protocol, NGB). Door waarnemingen van territoriumroep en nest indicerend gedrag in deze periode kan bepaald worden of er een territorium en nesten aanwezig zijn. De bezoeken hebben plaats gevonden bij geschikte weersomstandigheden gedurende minimaal 1 uur. Er zit minimaal 10 dagen tussen het eerste en laatste bezoek. De werkzaamheden zijn uitgevoerd door Nienke Vermeer, werkzaam als ecooloog bij Geofoxx.

3.3 Resultaten

Veldonderzoek

- Ronde 1: Tijdens het locatie bezoek is er een huismussen kolonie waargenomen aan het pand van de nabijgelegen Rapenstraat 17 t/m 21 deze zitten voornamelijk onder de dakpannen, ook is er een aangetroffen bij de raamkozijnen. Daarnaast is er een huismussen nest gevonden aan de Rapenstraat 8. De huismussen uit deze kolonie zijn veel op de parkeerplaats en bij de prullenbakken aan het foerageren.
- Ronde 2: Tijdens het locatiebezoek zijn er drie huismussen nesten aangetroffen binnen het plangebied. De nesten staan aangegeven in afbeelding 3.2 en 3.3. De twee huismusnesten nabij de Koorstraat 69 zitten bij het overhangend afdak.

De overige waarnemingen die betrekking hebben op de huismus zijn vermeld in tabel 3.1 (navolgende pagina).

Afbeelding 3.2: Het plangebied (blauw gearceerd) en de **drie** waargenomen huismussen nesten (**oranje** stippen)

Afbeelding 3.3: Foto van de ingang van één van de gevonden huismussen nesten (rood omcirkeld), een ander nest zat aan de andere kant van dit afdak.

De waarnemingen die betrekking hebben op de huismus zijn vermeld in tabel 3.1.

Tabel 3.1: Locatie bezoeken en de bevindingen met betrekking tot de huismus.

Nr.	Omschrijving	Datum	Begin- en eindtijd	Weers-omstandigheden	Uitkomsten
0	Quickscan	18-02-2022		Bewolkt	Steenstraat 80 en 82 biedt geschikte openingen voor huismus
1	De boomholte inspectie	21-04-2022	15:00-17:00	Zonnig	Tijdens de boomholte inspectie is er veel huismussen activiteit waargenomen in de huizen grenzend aan het plangebied in de Rapenstraat
2	1 ^{ste} ronde huismus nader onderzoek	03-05-2022	07:06-08:06	8°C, droog, 0% bewolkt, 2 bft ²	Er is een kolonie huismussen van + - 10 individuen op de Rapenstraat 17 t/m 21 onder de dakpannen, daarnaast is een nest gevonden bij de Rapenstraat 8
3	2 ^{de} ronde huismus nader onderzoek	14-05-2022	06:46-07:47	8°C, droog, 0% bewolkt, 3 bft ²	Er zijn twee nesten van huismus aangetroffen in de overkapping bij Koorstraat 69. Daarnaast is er 1 nest aangetroffen in de dakgoot van Steenstraat 80. Buiten het plangebied is er ook een nieuw huismussennest gevonden op Steenstraat 59.

4 Nader onderzoek gierzwaluw

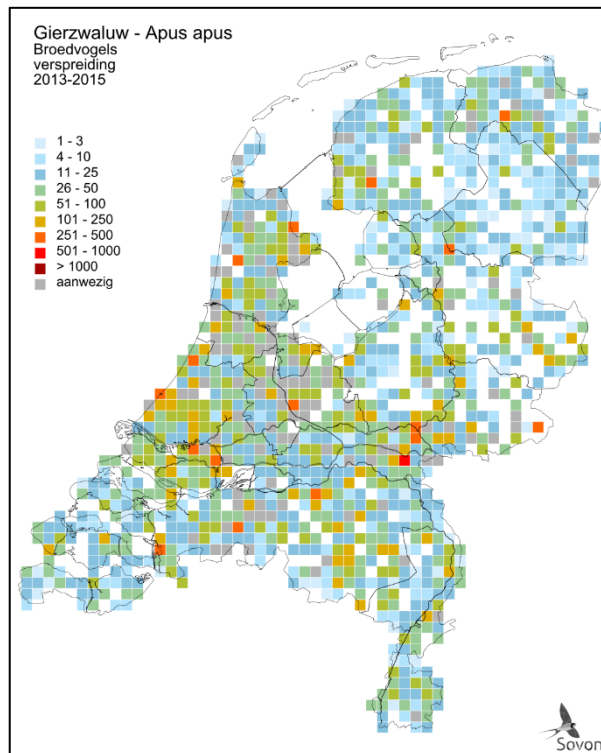
4.1 Soortinformatie

Populatie landelijk

Rond 2020 bestond de broedpopulatie van gierzwaluwen uit 45.000 tot 70.000 individuen in Nederland (bron: SOVON.nl). De soort staat niet op de rode lijst (rode lijst vogels, MLNV).

Nesten van de gierzwaluw zijn jaar rond beschermd volgens de Wet natuurbescherming.

Er zijn verschillende categorieën jaar rond beschermde nesten. De gierzwaluw valt onder categorie 2: "Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde nestlocatie broeden en die zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van opstallen of een specifieke biotoop. De voorwaarden voor deze nesten zijn meestal zeer specifiek en weinig beschikbaar". Door sloop en renovatie van oude wijken gaat veel broedgelegenheid verloren.

Afbeelding 4.1: De broedpopulatie verspreiding van de gierzwaluw tussen 2013 en 2015

Habitat en ecologie

De gierzwaluw brengt het grootste gedeelte van zijn leven door in de lucht, alleen voor het broeden landen ze. In ons land zijn gierzwaluw nesten uitsluitend te vinden in menselijke bebouwing. Zijn nest wordt gemaakt van met speeksel aan elkaar geplakte uit de lucht geviste plantendeeltjes, veertjes haren en zaadpluis.

Gierzwaluwen leven in groepen van enkele paren tot 30 paren. Een kolonie gierzwaluwen bestaat uit broedende koppels en ongepaarde individuen. De laatste proberen in de buurt van de kolonie nog niet bezette nestplaatsen te zoeken.

De gierzwaluw trekt aan het eind van de zomer naar het zuiden en in het voorjaar weer naar zijn broedgebieden in het noorden. Eind april keren gierzwaluwen terug naar het nest. Eind juli zijn de nesten doorgaans weer verlaten echter in jaren met een koude en natte zomer zal dit pas rond eind augustus zijn. Als het noodzakelijk is zijn gierzwaluwen in staat om een nieuwe nestplek te accepteren.

De soort broed verspreid over heel Nederland (zie afbeelding 4.1) met de voorkeur voor woonwijken van meer dan 50 jaar oud in urbane gebieden.

Op basis hiervan is de gevoeligste periode de broedtijd van maart tot en met juli. De minst gevoelige periodes zijn de periodes wanneer de gierzwaluw niet in Nederland is, dit is van september tot en met april.

4.2 Onderzoeksmethode

Het veldonderzoek is uitgevoerd conform het gierzwaluw protocol en omvat drie locatie bezoeken in de periode 1 juni – 15 juli (kennisdocument gierzwaluw, BIJ12; soortinventarisatie protocol, NGB). Door middel van waarnemingen van territoriumroepen en

nest indicierend gedrag in deze periode kan bepaald worden of er nesten aanwezig zijn. De bezoeken hebben plaats gevonden twee uur voor zonsondergang, bij geschikte weersomstandigheden gedurende minimaal 2 uur. Er zit minimaal 10 dagen tussen het eerste en laatste bezoek. De werkzaamheden zijn uitgevoerd door Nienke Vermeer en Sjoerd Schimmel beide werkzaam als ecooloog bij Geofoxx.

4.3 Resultaten

Tijdens de quickscan is de volledige locatie onderzocht en zijn er geen sporen van gierzwaluwen binnen het plangebied waargenomen. Tijdens het navolgende nader onderzoek zijn er eveneens geen tekenen van gierzwaluwnesten binnen het plangebied aangetroffen. Deze waren wel regelmatig overvliegend en nestelde zich voornamelijk buiten de onderzoekslocatie.

De waarnemingen die betrekking hebben op de gierzwaluw zijn vermeld in tabel 4.1.

Tabel 4.1: Locatie bezoeken en de bevindingen met betrekking tot de gierzwaluw

Nr.	Omschrijving	Datum	Begin- en eindtijd	Weers-omstandigheden	Uitkomsten
0	Quickscan	18-02-2022		Bewolkt	Steenstraat 80 en 82 biedt geschikte openingen voor gierzwaluw.
1	1 ^{ste} ronde gierzwaluw onderzoek	06-06-2022	19:42-22:30	18°C, tussen 20:00 en 20:06 miezer, 100% bewolkt, 2 bft ²	Ten oosten van de locatie was veel gierzwaluw activiteit, zowel in de kerk (Steenstraat 41) als in de huizen aan de Klompenstraat zijn gierzwaluw nesten gevonden. Binnen het plangebied was met uitzondering van een enkele keer overvliegen geen activiteit
2	2 ^{de} ronde gierzwaluw onderzoek	17-06-2022	20:00-22:20	19°C, 50% bewolkt, 2 bft ²	Er is een broedgeval vastgesteld boven de Jan Linders 8 en bij de Koorstraat 120. Binnen het plangebied waren geen nesten aanwezig.
3	3 ^{de} ronde gierzwaluw onderzoek	07-07-2022	20:00-22:20	17°C, droog, 100% bewolkt, 3 bft ²	Tijdens dit veldbezoek zijn er geen nesten/verblijfplaatsen in de panden aangetroffen.

5 Nader onderzoek vleermuis

5.1 Soortinformatie vleermuizen

Vleermuizen komen in uiteenlopende landschapstypen en habitats voor. De meeste soorten zijn hoofdzakelijk 's nachts actief en maken op verschillende manieren gebruik van bomen, gebouwen en groenstructuren. Functies die deze landschappelijke elementen vervullen zijn:

- Zomerverblijfplaats
- Kraamverblijfplaats
- Paarverblijfplaats
- Winterverblijfplaats
- (essentieel) foeragegebied

Om deze functies in beeld te krijgen moet er in verschillende periodes van het jaar en tijden van de dag geïnventariseerd worden. De werkwijze en onderzoeksmethoden zijn vastgelegd in het Vleermuisprotocol 2021. Deze gestandaardiseerde methode is opgesteld en wordt geëvalueerd door de brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus (NGB) in samenwerking met de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO).

Op basis van de gebiedskenmerken en de quickscan wordt er onderzoek uitgevoerd naar de volgende soorten (bron: www.zoogdiervereniging.nl):

Gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuizen jagen in de beschutting van opgaande elementen in groene bebouwde omgeving, langs kanalen, vaarten, in tuinen en parken met vijvers, in lanen en tussen boomkruinen. Waterpartijen en beschutte oevers zijn favoriet als jachtgebied. Ze vangen een breed spectrum aan veelal kleinere prooien uit de lucht en pakken dat wat voorhanden is.

(Kraam)kolonies zijn in Nederland vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter betimmering en daklijsten, of onder dakpannen gevonden. De groepsgroottes lopen uiteen van enkele tientallen tot meer dan tweehonderd dieren. Gewone dwergvleermuizen zijn plaatsgebonden, maar gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Ze jagen hoofdzakelijk binnen een straal van 2-5 km van de verblijfplaats. Vliegroutes volgen zoveel mogelijk lijnvormige structuren. In de bebouwde kom zijn de baltsvluchten van roepende mannetjes in hun territorium in de herfst gemakkelijk op te sporen. De paarverblijven in spleten in en om gebouwen zijn echter moeilijker te identificeren. Aanwezigheid van paarlocaties kan een indicatie zijn van mogelijke winterverblijven. Daarnaast kan tijdens de zomer en het begin van de paarperiode zwermgedrag worden waargenomen bij complexen die in gebruik worden genomen voor overwintering door grote groepen dieren.

Ruige dwergvleermuis

Ruige dwergvleermuizen hebben doorgaans dezelfde jachtgebieden en zomerverblijfsplaatsen als gewone dwergvleermuizen, waar deze soorten verschillen zijn bij het paar en winter gedrag. Mannetjes maken tijdens het paarseizoen territoriale geluiden vanuit de paarverblijfsplaatsen (vaak gevonden onder daklijsten en betimmeringen, maar ook in boomholtes). In de winter hebben ruige dwergvleermuizen een sterke seizoenstrek waarbij dieren afstanden van 2000 km afleggen vanuit midden- en oost- Europa om te overwinteren (o.a. in Nederland). De winterverblijfsplaatsen zijn te vinden in gebouwen, maar ook in houtstapels en boomholtes. Vaak wordt bij vorst de huizen opgezocht.

Laatvlieger

De laatvlieger jaagt boven open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen. De laatvlieger vliegt meestal op enige afstand van de vegetatie boven (vochtige) graslanden en weilanden, langs kanalen en vaarten, in tuinen en in parken met vijvers. Kraamkolonies komen voor zover bekend alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. Solitaire mannetjes worden soms achter vensterluiken gevonden. In de paartijd (september-oktober) worden vergelijkbare verblijven gebruikt. Er worden dan ook kleine groepjes laatvliegers op plaatsen gevonden waar ze in de zomer niet zaten. Laatvliegers bewonen een netwerk van verschillende huizen die op een afstand van hooguit enkele honderden meters van elkaar liggen. Soms wordt één huis jaar na jaar als zomer- en winterverblijf gebruikt. De jachtgebieden liggen in een straal van 1 tot 5 km (zelden meer) rondom de kolonie. In de winter zoeken laatvliegers nauwe en relatief droge plaatsen op zoals spouwmuren, spleten en scheuren in zolders, oude kelders en soms ook kieren dicht bij de ingang van grotten.

Uit de boomholte inspectie blijkt dat het niet noodzakelijk is om onderzoek te doen naar boom bewonende soorten (Memo boomholte inspectie, *Kenmerk: 20220413_a1BRF*, *Geofoxx*, 29 april 2022).

5.2 Onderzoeksmethode

Het veldonderzoek is uitgevoerd conform het vleermuizenprotocol 2021 en de desbetreffende kennisdocumenten. Het omvat drie bezoeken in de periode mei – juni en twee bezoeken in de periode augustus - september (bronnen: kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12; kennisdocument ruige dwergvleermuis, BIJ12; vleermuizenprotocol 2021, NGB). De rondes zijn door Nienke Vermeer, Sjoerd Schimmel en Thijs Kollau uitgevoerd, hierbij werd gezorgd dat er elke ronde minimaal twee mensen aanwezig waren. Op deze wijze is ervoor gezorgd dat er een compleet beeld van het gebied is verkregen en wordt voldaan aan de gestelde eisen uit het vleermuisprotocol met betrekking tot de zichtbaarheid van het onderzoeksgebied.

De panden zijn omgeven door openbare ruimte waar vanuit het vleermuisonderzoek wordt uitgevoerd. Vanuit deze ruimte zijn alle in- en uitvliegopeningen goed te overzien en zijn er geen elementen die gedeeltes van het pand van het zicht onttrekken.

Bij de inventarisatie is gestreefd naar een periode die volgens het vleermuisprotocol 2021 optimaal is. Soms kan het gebeuren dat er door onvoorziene omstandigheden (bijvoorbeeld het weer) afgeweken wordt van de oorspronkelijke planning. Er is altijd gezocht naar een moment dat de inventarisatieomstandigheden voor vleermuizen optimaal zijn. Er is ten aller tijden meer dan het aantal tussendagen tussen twee rondes zoals in het protocol gehanteerd.

- Zomer- en kraamverblijven

De onderzoeken naar de zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021.

- Paarverblijven

Voor het inventariseren van de paarverblijven en baltsterritoria wordt er door het kennisdocument aanbevolen om een uur na zonsondergang te beginnen.

Apparatuur

De veldonderzoek vindt plaats met behulp van batdetectors. Deze zetten de voor de mens onhoorbare sonargeluiden om naar klanken en ritmes, die de onderzoekers in staat stellen de vleermuizen op soortniveau te determineren. Er is gebruik gemaakt van de Pettersson M500 en Pettersson D240x batdetectors. Deze detectors worden in de hand meegenomen terwijl de onderzoeker visueel de activiteit en de mogelijke in- en uitvliegopeningen in de gaten houdt. De Pettersson M500 weergeeft tevens de sonargeluiden grafisch en de geluiden kunnen ook worden opgenomen, indien er twijfel ontstaat of als er mogelijk veel omgevingsgeluid in het veld aanwezig is. Bij geval van twijfel kunnen derhalve achteraf de waarnemingen worden geanalyseerd. Op deze wijze wordt er ruim voldaan aan de eisen uit het vleermuisprotocol voor wat betreft het onderdeel 'geluidsopnamen'.

5.3 Resultaten

De inventarisatie heeft plaatsgevonden in 2022 in de maanden juni tot en met september. In tabel 5.1 zijn de inventarisatiedata en omstandigheden opgenomen. In afbeelding 5.1 staan de gevonden verblijven aangegeven.

Tabel 5.1: Resultaten vleermuisonderzoek

Nr.	Omschrijving	Datum	Begin- en eindtijd	Weers-omstandigheden	Uitkomsten
0	Quickscan	18-02-2022		Bewolkt	In de Steenstraat 80, 82, 84, Koorstraat 69 en Hoogkooypassage 12 bevinden zich geschikte openingen voor vleermuizen
1	Zomer- en kraamverblijfsplaatsen	18-05-2022	21:18-23:21	24°C, droog, 60% bewolkt, 1 bft ²	Er zijn vijf locaties gevonden met uitvliegende gewone dwerg vleermuizen, daarvan zijn er twee locaties geweest met meer dan één individu (namelijk drie) zie afbeelding
2	Zomer- en kraamverblijfsplaatsen	06-06-2022	21:50-23:50	17°C, vanaf 22:06 miezer, 100% bewolkt, 2 bft ²	Er zijn twee uitvliegende individuen (gewone dwergvleermuis) waargenomen, deze vlogen beide uit locaties die tijdens de 1 ^{ste} ronde al geïdentificeerd waren.
3	Zomer- en kraamverblijfsplaatsen	08-07-2022	03:27-05:27	15°C, droog, 80% bewolkt, 1 bft ²	Er zijn binnen het plangebied geen verblijfsplaatsen waargenomen, vlak buiten het plangebied zijn drie verblijfsplaatsen aangetroffen, deze zijn alle van de gewone dwergvleermuis
4	Paarverblijfsplaatsen	25-08-2022	22:20-00:20	21°C, droog, 50% bewolkt, 3 bft ²	Er zijn geen verblijfsplaatsen aangetroffen. Er is een passerende laatvlieger gezien (23:44) en daarnaast was er een enkele keer een kort foeragerende dwergvleermuis binnen het plangebied
5	Paarverblijfsplaatsen	22-09-2022	22:00-00:00	20°C, droog, 25% bewolkt, 2 bft ²	Een gedeelte van het plangebied is in gebruik als paarterritorium van de gewone dwergvleermuis. De paarverblijfsplaats zit vermoedelijk in Rapenstraat 17 (buiten plangebied).

Afbeelding 5.1: Vleermuis verblijfplaatsen (gewone dwergvleermuis) aangegeven binnen het plangebied (groene stippen).

6 Omgevingscheck en overige soorten

6.1 Omgevingscheck

Het onderzoeksgebied ligt in het dorpscentrum met meerdere woningen en panden uit 1920-1930 met pannendaken. Daarnaast staan er nog enkele flats uit de jaren '90 nabij het plangebied (bron: Basisregistratie adressen en gebouwen BAG). De woningen zijn allen geschikt voor diverse gebouw bewonende soorten waaronder huismussen, gierzwaluwen en huismussen. Het centrum van Boxmeer ligt nabij diverse foerageer gebieden zoals weilanden (circa 500 m) en bossen (op circa 1,5 km).

6.2 Overige soorten

Verder zijn er tijdens de diverse veldbezoeken nog verscheidene waarnemingen gedaan van een aantal algemene broedvogels zoals merels, kauwen en diverse zangvogels. Tijdens de bezoeken van 06-06-2022, 17-06-2022 en 08-07-2022 is een nest van een merel aangetroffen. Deze bevond zich in de tuin van Steenstraat 84-84b. Nesten van de merel zijn niet jaarrond beschermd. Zolang de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten het broedseizoen wordt er niet verwacht dat de geplande werkzaamheden effect hebben op deze soorten.

7 Interpretatie

7.1 Huismussen

Nesten

Er zijn drie huismusnesten aangetroffen in het plangebied. Daarnaast zijn er meerder nesten aangetroffen nabij het plangebied en bevonden individuen van deze nesten zich regelmatig binnen het plangebied.

Foerageergebied

Het plangebied wordt nagenoeg niet gebruikt als foerageergebied. De mussen zaten voornamelijk in de heg bij Rapenstraat 17 t/m 21. Dit blijft behouden in de huidige plannen. Er zijn naast de nesten geen overige essentiële functies aangetroffen voor de huismus.

7.2 Gierzwaluwen

Nesten

Er zijn geen nesten van gierzwaluw aangetroffen in het plangebied. Wel zijn er enkele overvliegende individuen waargenomen, deze kwamen voornamelijk van andere kolonies, waarvan er een in de kerk gevestigd is en een in de huizen aan de klompenstraat.

Foerageergebieden

Het plangebied is niet in gebruik als foerageergebied voor gierzwaluwen

7.3 Vleermuizen

Foerageergebieden migratie-, en vliegroutes

Er zijn geen duidelijke migratie- of vliegroutes in het onderzoeksgebied aangetroffen. Het plangebied wordt nauwelijks gebruikt als foerageergebied.

Verblijfplaatsen

Gewone dwergvleermuis

Op basis van de waarnemingen kan geconcludeerd dat er meerdere zomerverblijfplaatsen in de panden binnen het plangebied zitten. Daarnaast zitten er nog diverse verblijfplaatsen nabij het plangebied. Samengevat:

- Geen kraamverblijfplaatsen
- Vijf zomerverblijfplaatsen waarvan één door meerdere vleermuizen in gebruik is
- Geen paarverblijfplaats

Er zijn geen aanwijzingen dat het gebouw als winterverblijf wordt gebruikt.

Ruige dwergvleermuis en laatvlieger

Zowel de ruige dwergvleermuis als de laatvlieger zijn slechts enkele keren kortstondig waargenomen. Het onderzoeksgebied speelt geen rol van betekenis als essentieel foerageergebied of als verblijflocatie van deze soorten. Samengevat:

- Geen kraamverblijfplaatsen
- Geen zomerverblijfplaatsen
- Geen paarverblijfplaats

Er zijn geen aanwijzingen dat het gebouw als winterverblijf wordt gebruikt.

8 Samenvatting, conclusies en advies

In opdracht van De Witte Oss B.V. heeft Geofoxx diverse locatiebezoeken uitgevoerd voor het ecologische nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismus, gierzwaluw nesten en vleermuisverblijfsplaatsen. De locatie betreft de Steenstraat 80, 82, 84, Koorstraat 69, Hoogkoopassage 12 en de tussenliggende parkeerplaats te Boxmeer.

In verband met de voorgenomen sloop van de enkele panden aan de Steenstraat (nr. 80-82) en de herinrichting van het gebied aan de parkeerplaats Koorstraat, heeft er in maart 2022 een ecologische quickscan plaatsgevonden (*Rapportage quickscan Wet natuurbescherming Steenstraat/Rapenstraat/Koorstraat (ong.) te Boxmeer, Econsultancy, 21 maart 2022, rapportnummer: 17758.003*). Tijdens de quickscan kon de aanwezigheid van verblijfsplaatsen voor huismus, gierzwaluwen en vleermuizen in het gebouw niet uitgesloten worden. Op basis hiervan zijn wij in opdracht van u nader onderzoek naar deze soorten gestart.

Het doel van het nader onderzoek is:

1. Het vaststellen van de aanwezigheid van nesten en functie van het gebied voor huismussen;
2. Het vaststellen van de aanwezigheid van nesten en functie van het gebied voor gierzwaluwen;
3. Het vaststellen van de aanwezigheid van verblijfplaatsen en functie van het gebied voor vleermuizen;
4. Een effectbeoordeling uit te voeren van de voorgenomen werkzaamheden op de soorten genoemd onder '1', '2' en '3'.

Tabel 8.1: Conclusies

Onderwerp		Resultaat en interpretatie	Conclusie
Huismus	Nesten	Er zijn drie nesten aangetroffen binnen het plangebied	Het is noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen en mitigatie maatregelen te treffen.
	Essentieel foerageergebied	Er wordt weinig gebruik gemaakt van de bomen in het plangebied	Geen maatregelen noodzakelijk
Gierzwaluw	Nesten	Er zijn geen nesten aangetroffen binnen het plangebied	Geen maatregelen noodzakelijk
	Essentieel foerageergebied	Er wordt geen gebruik gemaakt van het plangebied als foerageergebied	Geen maatregelen noodzakelijk
Vleermuis	Verblijfsplaats	Er zijn 5 zomerverblijfsplaatsen gewone dwergvleermuis aangetroffen in de panden	Het is noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen en mitigatie maatregelen te treffen.
	Vliegroute	Er zijn geen duidelijke migratie- of vliegroutes in het onderzoeksgebied aangetroffen.	Geen maatregelen noodzakelijk
Overig	Vogels	Er zijn meerdere vogels waargenomen, en er is een merel nest aangetroffen	Werken buiten broedseizoen
	Overig	Er zijn geen andere soorten aangetroffen	Intensief beheer gewenst om vestiging van beschermde soorten te voorkomen

8.1 Huismussen

De locatie is in gebruik als nestlocatie voor huismussen. De sloop kan alleen doorgaan als er voor de start van de werkzaamheden een ontheffing van de wet natuurbescherming wordt aangevraagd. Aangeraden wordt om alvast mitigerende maatregelen te treffen zodat er geen vertraging opgelopen kan worden in verband met de gewenningstijd. Het wordt aanbevolen om een mitigatieplan en een ecologisch werkprotocol op te stellen en de mitigatiemaatregelen door (of onder begeleiding van) een ecooloog te laten uitvoeren.

Er zijn geen waarnemingen gedaan die doen suggereren dat het groen binnen het plangebied essentieel is voor de huismussen. Deze foerageerden meer buiten het plangebied.

8.2 Gierzwaluwen

De locatie wordt niet gebruikt door als nestlocatie voor gierzwaluwen. Verder wordt de lucht boven het plangebied sporadisch gebruikt door gierzwaluwen. Dit is geen essentiële rol, daarnaast heeft de planvorming geen effect hierop. Met betrekking tot gierzwaluwen zijn er geen maatregelen noodzakelijk voor de start van de werkzaamheden.

8.3 Vleermuizen

Er zijn in de panden vijf zomerverblijfsplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De sloop kan alleen doorgaan als er voor de start van de werkzaamheden een ontheffing van de wet natuurbescherming wordt aangevraagd. Aangeraden wordt om alvast mitigerende maatregelen te treffen zodat er geen vertraging opgelopen kan worden in verband met de gewenningstijd. Het wordt aanbevolen om een mitigatieplan en een ecologisch werkprotocol op te stellen en de mitigatiemaatregelen door (of onder begeleiding van) een ecooloog te laten uitvoeren.

Ook dient er rekening te worden gehouden met het feit dat de vleermuizen niet verstoord mogen worden tijdens de werkzaamheden. Zo kunnen bouwlampen tussen zonsondergang en zonsopkomst vleermuizen verstoren. Bouwlampen kunnen in deze tijdperiode daarom niet aan staan.

8.4 Overige aanbevelingen

In het onderzoekgebied zijn geen overige beschermde (of zeer zeldzame) soorten aangetroffen waar tijdens de werkzaamheden rekening mee gehouden moet worden (volgens Wet natuurbescherming). Voor de overige soorten hoeft geen ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen. Desondanks wordt het navolgende wel aanbevolen om te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

Broedseizoen

Voor algemeen voorkomende broedvogels (waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is) dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:

- Voer eventuele snoeiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven;
- Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden te worden totdat de werkzaamheden zijn afgerond;
- Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecooloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

Braakliggend terrein

Bij het braak liggen van de locatie is er kans dat beschermde planten en dieren zoals de kleine wolfsmelk en de rugstreeppad zich vestigen op de locatie. Geadviseerd wordt om de locatie na de sloop intensief te gebruiken (beheren) tot aan de bouw. Dit om te voorkomen dat er tijdens de ontwikkeling/bouw poeltjes ontstaan op de locatie in het voortplantingsseizoen van de rugstreeppad (april-augustus) of dat beschermde planten zich er vestigen. Anders moet gewacht worden met verstorende werkzaamheden tot na het voortplantingsseizoen.

Aanwezige groen

Bij de huidige plannen wordt een redelijke hoeveelheid groen weggehaald (enkele bomen en groen in tuinen). Dit heeft geen essentiële functie voor de onderzochte beschermde soorten, echter heeft dit wel effect op de algemene natuurwaarden van het gebied. Aangeraden wordt om na de planvorming een gelijke hoeveelheid groenvoorziening aan te leggen als dat er momenteel aanwezig is. Dit kan doormiddel van klimplanten tegen de gevels, groene daken en natuurlijk de plaatsing van (inheemse) bomen en struiken.

Bijlage 1: Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Hiermee zijn de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet komen te vervallen. De Wet natuurbescherming voorziet in een wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten en houtopstanden. De provincie is hierbij bevoegd gezag uitgezonderd Rijkszaken (hoofdwegen, spoorwegen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, kustlijn, e.d.), waarbij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) bevoegd gezag is.

Algemene zorgplicht

De wettelijke zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming) is altijd van toepassing. Deze houdt in dat nadelige effecten op aanwezige flora en fauna, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, voorkomen moeten worden.

Gebiedsbescherming

Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels voorziet in omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. In de Wet natuurbescherming zijn specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzondere natuurwaarden. Het gaat dan voornamelijk om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het zogenoemde Natura 2000-netwerk. De in de wet opgenomen regels ter bescherming van Natura 2000-gebieden omvatten onder meer maatregelen met het oog op behoud en herstel van leefgebieden voor vogels, van natuurlijke typen habitats en van habitats van diersoorten en van plantensoorten van Europees belang in een gunstige staat van instandhouding. Ook is een vergunningensysteem opgenomen met het oog op een toetsing van mogelijk schadelijke handelingen en de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om ter voorkoming van schadelijke effecten preventieve dwingende maatregelen te treffen.

Soortbescherming

De soortbescherming omvat drie beschermingsregimes met afzonderlijke verbodsbepalingen (zie bijlage 4).

1) Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

2) Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Dit zijn de in het wild levende plant- en diersoorten die vallen onder bepaalde bijlagen van:

- de Habitatrichtlijn (Bijlage IV);
- het Verdrag van Bern (Bijlage I en II);
- het Verdrag van Bonn (Bijlage II).

3) Beschermingsregime andere soorten

Dit zijn in Nederland in het wild voorkomende plant- en diersoorten die beschermd zijn aanvullend op de Europees beschermde soorten.

Houtopstanden

In de Wet natuurbescherming is de bescherming geregeld van houtopstanden. De kern wordt gevormd door een herbeplantingsplicht ingeval houtopstanden worden geveeld. Dit onderdeel wordt in deze quickscan flora en fauna niet meegenomen.

Bijlage 2: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Vogelrichtlijn:

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn:

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Andere soorten:

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

